

СТАНОВИЩЕ

Във връзка с дисертационен труд за присъждане на **образователната и научна степен „ДОКТОР“** на тема: „ **Тинитус и слухови промени при пациенти с дисфункция на темпоромандибуларната става**“

Автор на дисертацията:

Борис Янков Борисов, докторант в редовна форма на обучение в докторантска програма „Ортопедична стоматология“ , Катедра “Дентално материалознание и пропедевтика на протетичната дентална медицина“, Факултет „Дентална медицина“ , МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна

Научен ръководител:

проф. д-р Мариана Димова - Габровска, д.м.н. , Доц. д-р Марио Милков, д.м.

Член на Научното жури, изготвил рецензията

– доц. д-р Александър Вълков Вълков д.м., Катедра “Очни болести, УНГ болести и Лицево-челюстна хирургия с хирургична стоматология” Сектор „Ушно-носно-гърлени болести“ , Медицински Университет -Плевен-гр Плевен.

Рецензията е изготвена според Закона за развитие на академичния състав (ЗРАС), Правилника за приложение на ЗРАС (ПРЗРАС) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в МУ-Варна. Научното жури за публичната защита на дисертационния труд е определено със заповед на Ректора на Медицински Университет – Варна № № Р-109-87/ 23.02.2022 г. Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с процедура за придобиване на ОНС „доктор“ и правилника на МУ – Варна.

Д-р Борис Янков Борисов е роден на 27.11.1971 . През 1997г. се дипломира като магистър по дентална медицина към Медицински университет Пловдив и започва своята професионална кариера като стоматолог веднага след завършване на висшето си образование. От 2011 е асистент към Факултет „Дентална медицина“ към Медицински университет „Проф д-р Параскев Стоянов“ Варна. През януари 2020г. е зачислена за докторант на редовна форма на обучение по докторска програма „Ортопедична стоматология“ към Медицински Университет Варна. Д-р Борисов е изпълнил в срок всички заложи в индивидуалния учебен план задачи и дейности. Успешно е положил изпит за докторантски минимум.

Структура на дисертационния труд:

Дисертацията на д-р Борис Борисов е написана на 172 стандартни страници, от които:

1. Заглавна страница – 1
2. Съдържание – 1
3. Използвани съкращения на български –1
4. Използвани съкращения на латиница -1
5. Въведение - 2
6. Литературен обзор - 49
7. Цел и задачи - 1
8. Материали и методи – 14
9. Резултати и дискусия - 63

10. Изводи – 1
11. Заключение – 1
12. Приноси на дисертациония труд – 1
13. Библиография -27
14. Приложения - 10

Съотношението обзорна: методична: резултатно-разборна част е оптимално, съответно 30:10:60%. Дисертацията съдържа общо 89 фигури, 10 таблици . В библиографията са включени 325 източника, от които 20 на кирилица и 305 на латиница. Всички цитирани заглавия имат непосредствено отношение към проучвания проблем.

По темата на дисертацията кандидата е публикувал три работи, приети и отпечатани в списания "Journal of the Union of Scientists-Varna. Medicine and Ecology Series"и „International Journal of Science and Research“ . Въз основа на това научната активност в периода на изготвяне на труда се оценява като удовлетворителна.

Характерни особености на труда:

Темата на дисертацията „ **Тинитус и слухови промени при пациенти с дисфункция на темпоромандибуларната става** “ е удачно подбрана по отношение на значимост на проблема, актуалност в настоящия момент и проекция в бъдещето. У нас почти липсват публикации свързани с методите на изследване и тенденциите в лечението на тинитуса и дисфункцията на ТМС и връзката между им.

Литературният обзор е оформен на 49 страници и представя автора като експерт по въпроса. Последователно са обхванати –анатомията на ТМС и ухото,епидемиологията и рисковите фактори свързани с дисфункция на ТМС, и тинитуса, изследването на връзката между тях, диагностиката и лечението и изводи от литературния обзор.

Целта на проучването е формулирана точно и ясно а именно - да се изследва и оцени взаимовръзката между проблеми в темпоромандибуларната става и шума в ушите при пациенти с аудиовестибуларни заболявания. За постигането ѝ дисертанта е определил 5 основни **задачи** в дисертационния си труд:

1. Да се систематизират демографската и клиничната информации за пациенти, преминали протетично лечение във връзка с темпоромандибуларна дисфункция (ТМД).
2. Да се изследват пациенти с шум в ушите:- да се оцени шумът в ушите;- да се изследва дисфункция на ТМС.
3. Да се изследва и оцени връзката между шума в ушите и дисфункцията на ТМС.
4. Да се изготви рисков профил на пациентите с шум в ушите и дисфункция на ТМС.

Да се създаде алгоритъм за диагностика на пациенти с шум в ушите и дисфункция на ТМС, обогатен с тясно специализиран диагностичен протокол на ТМД в колаборация със специалист УНГ.

Самото оформяне на последователността на поставените задачи е пример за структуриране на научно изследване – от активно търсене на пациенти с тинитус от тези минали за протетично стоматологично лечение, през анализиране на патологията,създаване на профил на пациента свързан с рисковите фактори,определяне на кой рискови фактори определят връзката между дисфункцията на ТМС и тинитуса, изграждане и въвеждане на практически подход за диагностицирането на възрастни болни с дисфункция ТМС и тинитус.

Впечатление прави методиката на проучването, което включва 152 пациенти които са преминали през клиничните зали на ФДМ – Варна и имат проведено протетично лечение,от които 150 са преминали преглед със специалист УНГ по повод шум в ушите доказан чрез

субективна адуиометрия, като е оценено тяхното състояние чрез въпросник и връзката между ТМС и тинитус.

Получените **резултати** са убедителни. Представени са ясно, точно - общо за изследвания контингент, както и по подгрупи, като дават възможност за проследяване и сравнение на данните. За получаването им са използвани напълно подходящи статистически методи. Всяка глава завършва с обобщение на получените данни като докторантът прави успешен опит за тяхното интегриране в насока изграждане на оптимизиран системен подход.

Залючението отговаря на получените резултати, същото се отнася и за направените **изводи**. **Приносителите** на дисертацията са с подчертан научно-приложен характер, добре формулирани и са резултат от проучването. За първи път у нас е подложена на критичен анализ взаимовръзката между темпоромандибуларна дисфункция и тинитус и са изведени препоръки за денталната практика. Също се набляга на денталния статус на пациента от проведеното протетично лечение и състоянието на ТМС, което е свързано със специалността на д-р Борис Борисов.

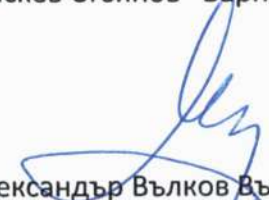
Оценявам високо разработката на д-р Борисов. в няколко направления

1. Показана е ясно връзката между дисфункцията на ТМС и тинитуса.
2. Набляга се на мултидисциплинарния подход при диагностиката на етиологията и последващото лечение та тинитус
3. Предложеният системен подход при възрастни с ОСА на базата съвременни диагностични и терапевтични методи
5. Бих препоръчал продължаване на работата на д-р Борисов в направление увеличаване на експерименталната кохорта, отчитане на резултатите от лечение та дисуфнкцията на ТМС и повлияването на тинитуса от това.

Резултатите от дисертацията потвърждават, доуточняват, допълват и обогатяват познанията относно възрастни с дисфункция на ТМС и тинитуса, тяхното диагностициране и лечение, като проучването е с голяма практическа стойност за нашата страна.

Заклучение: В заключение представената дисертация от д-р Борис Янков Борисов съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и покриват изискванията за присъждане на образователна и научна степен "ДОКТОР". Дисертационният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане и обсъждане на научно изследване. На тези основания предлагам на уважаемите членове на Научното Жури да гласуват положително и предложат на Ректора на МУ - Варна **да присъди научната и образователна степен „доктор“** по научната специалност „Ортопедична стоматология“, на Д-р Борис Янков Борисов, Катедра "Дентално материалознание и пропедевтика на протетичната дентална медицина", Факултет „Дентална медицина“, МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна.

22.03.2022

доц д-р Александър Вълков Вълков д.м.
Ръководител Сектор „Ушно-носно-гърлени болести“
Медицински Университет - Плевен